

[Arbejdsministeren]

for lønmodtagernes andel i kapitalen i form af at lade lønmodtagerne få del i virksomhedens værdiforøgelse, overskud eller kapital. I 1979 udtalte Kommissionen, at hvis man under de nuværende forhold henstiller til arbejdstagerne, at de udviser en vis tilbageholdenhed med hensyn til forhøjelse af deres løn, således at virksomhederne på ny får opbygget deres investeringskapacitet, må disse arbejdstagere til gengæld herfor også have andel i de produktionsmidler, som skabes i kraft heraf.

I OECD, hvor man har gennemgået den danske økonomi i juli 1980, peges der på nødvendigheden af at indføre overskudsdeling som et middel til at opnå forståelse for den nødvendige indkomspolitik, der må føres i de kommende vanskelige år. Også *det økonomiske råds formandskab* peger i deres redegørelse fra december 1980 på, at kraftige stigninger i investeringerne er en forudsætning for at bringe arbejdsløshedstallene ned, og formandskabet udtaler, at ejendomsretsforholdene i forbindelse med denne kapitaltilvækst må løses.

Forståelsen for en deling af den fremtidige værditilvækst i virksomhederne rækker imidlertid længere. Flere *politiske partier* har tilkendegivet interesse for overskudsdeling. Der har været udbredt forståelse for, at lønmodtagerne for fremtiden må have del i de overskud, virksomhederne henter hjem. En undersøgelse foretaget af medarbejdere ved institut for statskundskab ved Århus universitet viser, at der er bred folkelig interesse for et forslag om obligatorisk deling af overskuddet. Undersøgelsens resultat kan ikke tages til indtægt for et enkelt forslag, men det viser, at den danske befolkning mener, at det er vigtigt, at de ansatte har afgørende indflydelse på deres egen arbejdssituation, og at den eksisterende skævhed i formuefordelingen skal formindskes. Netop spørgsmålet om en mere ligelig formuefordeling og en mere ligelig fordeling af indflydelsen på arbejdspladserne er af væsentlig betydning.

Regeringen finder, at tiden nu er inde til, at folketingsrådet drøfter, på hvilket grundlag ønsket om medejendomsret, baseret på en overskudsdelingsordning, kan gennemføres.

Regeringens udgangspunkt for en sådan afklaring er beslutningsforslaget fra december 1979 om medejendomsret og medbestemmelse (indførelse af overskudsdeling).

Det første hovedprincip for den foreslåede ordning er, at lønmodtagerne sikres en *andel i overskuddet*. Virksomhederne skal yde bidrag til ordningen i forhold til deres regnskabsmæssige overskud. Netop en finansiering af en medejendomsretsordning, der bygger på overskudsdeling, sikrer, at virksomhedernes bidrag automatisk tilpasses deres indtjeningsevne. En forudsætning for at kunne dele overskuddet er, at man ved, hvilket overskud der skal deles. I dag er kravet, at regnskaberne skal følge god forretningsskik ved opgørelsen af de indre værdier. Både i EF og herhjemme arbejdes der med en regnskabsreform, der vil gøre det lettere at opgøre regnskaberne på et ensartet grundlag.

Det andet hovedprincip er, at der skal være tale om en *fælles ordning*. Ordningen skal derfor omfatte alle overskudsgivende virksomheder og være fælles for lønmodtagerne.

Erfaringerne her i landet og i udlandet med frivillige ordninger for overskudsdeling tyder på, at de sjældent får større udbredelse. Dette fremgår af de analyser, der blev udarbejdet af udvalget om lønmodtagernes medejendomsret i 1978. Derfor er en obligatorisk overskudsdeling nødvendig. Heri ligger ikke en kritik af de allerede eksisterende ordninger, der er etableret på frivilligt grundlag. Tværtimod må der i en indkøringsperiode være mulighed for en smidig tilpasning af sådanne ordninger til det generelle system.

At ordningen skal være fælles, betyder også, at det er lønmodtagerne, der i fællesskab skal eje overskudsandelene. Dette betyder ikke et forbud mod individuelle bonusordninger el. lign., der fortsat vil være et overenskomstanliggende.

Det tredje hovedprincip er, at ordningen skal tilskynde til en *ændring i de bestående ejendomsretsforhold*. Derfor skal de opsamlede midler som udgangspunkt placeres som ansvarlig ejerkapital i de virksomheder, hvor midlerne kommer fra, og hvor ledelse og ansatte kan blive enige om det. Dette sker i form af oprettelse af en *virksomhedsfond*, der skal ledes af de ansatte på den enkelte virksomhed. Der er således tale om frivillighed for så vidt angår placeringen af lønmodtagerkapitalen. Ordningen er virksomhedsorienteret, idet den tilskynder ledelsen til at blive enig med de ansatte om at lade pengene blive stående i virksomheden og dermed styrke de ansattes medejendomsret. Overskuds-